

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด

ครั้งที่ 140/2561

27 กันยายน 2561

FINANCIAL INSTITUTIONS

อันดับเครดิตองค์กร:	A-
แนวโน้มอันดับเครดิต:	Stable

อันดับเครดิตองค์กรในอดีต:

วันที่	อันดับ	แนวโน้มอันดับเครดิต/ เครดิต	แนวโน้มอันดับเครดิต/ เครดิต
29/07/57	A-	Stable	เครดิตพินิจ

เหตุผล

ทริสเรตติ้งคงอันดับเครดิตองค์กรของชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (ชสอ.) ที่ระดับ “A-” โดยอันดับเครดิตสะท้อนถึงบทบาทที่สำคัญของ ชสอ. ในการส่งเสริมและพัฒนากิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย ทั้งนี้ อันดับเครดิตยังมีปัจจัยสนับสนุนจากสถานะของ ชสอ. ใน การเป็นชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์ที่ใหญ่ที่สุดทั้งในด้านขนาดของสินทรัพย์และจำนวนสมาชิก รวมทั้งประวัติการดำเนินงานที่ยาวนาน ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญของคณะผู้บริหารและพนักงานในการดำเนินกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ ตลอดจนผลประกอบการทางการเงินที่ดี และ สินเชื่อที่มีคุณภาพจากการให้กู้ยืมแก่สหกรณ์ที่เป็นสมาชิก

การประเมินอันดับเครดิตยังพิจารณาถึงสิทธิพิเศษที่กฎหมายมีให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์ชั้น ปฐมภูมิด้วยเช่นกัน โดยสิทธิพิเศษดังกล่าวช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่คุณภาพเงินให้กู้ยืม ของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั้งหลายและยกระดับความได้เปรียบทางการแข่งขันของสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งรวมถึง ชสอ. ให้มีเหนือสถาบันการเงินทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ความแข็งแกร่งของอันดับเครดิตลดลงบางส่วนจากอัตราส่วนหนี้สินของ ชสอ. ที่ อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ตลอดจนความไม่สอดคล้องกันของอายุสินทรัพย์และหนี้สิน การกระจุกตัว ของเงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิก และการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นซึ่งอาจจะ ลดสิทธิพิเศษต่าง ๆ ที่สหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับอยู่ในปัจจุบัน

ประเด็นสำคัญที่กำหนดอันดับเครดิต

สิทธิพิเศษด้านกฎระเบียบช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขัน

ทริสเรตติ้งคาดว่าสิทธิพิเศษด้านกฎระเบียบต่าง ๆ จะยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องท่ามกลางการ เปลี่ยนแปลงกฎระเบียบของสหกรณ์ออมทรัพย์ สิทธิพิเศษต่าง ๆ ทางด้านกฎหมายช่วยให้สหกรณ์ ออมทรัพย์มีข้อได้เปรียบเหนือกว่าสถาบันการเงินอื่น ๆ กล่าวคือ สหกรณ์ออมทรัพย์และสมาชิก ได้รับการยกเว้นภาษีหลัก ๆ ทุกประเภท ในขณะที่เงินกู้ที่ให้แก่สมาชิกของสหกรณ์ชั้นปฐมภูมิซึ่งมี คุณภาพเครดิตที่ค่อนข้างดีนั้นก็เป็นผลจากการให้กู้ภายใต้ข้อตกลงกับนายจ้างหรือหน่วยงานต้น สังกัดซึ่งเป็นหลักปฏิบัติตามปกติของสหกรณ์ออมทรัพย์ทั่วไป ส่วนการชำระคืนเงินกู้นั้นสามารถใช้ วิธีหักเงินเดือนของสมาชิกสามัญ นอกจากนี้ ตามกฎหมายสหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์ ยังมีบุริมสิทธิเป็นลำดับแรกก่อนเจ้าหนี้อื่น ๆ ด้วยยกเว้นสถานการณ์ภายใต้ข้อผูกพันทางกฎหมาย เฉพาะกรณี สิทธิประโยชน์ด้านกฎหมายช่วยลดความเสี่ยงด้านเครดิตของเงินที่ให้แก่สมาชิกของ สหกรณ์และยังช่วยดำรงกระแสเงินสดรับจากการชำระคืนเงินกู้แก่สหกรณ์ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพเงิน กู้ยืมของ ชสอ. ซึ่งเป็นสหกรณ์ชั้นทุติยภูมิด้วยในที่สุด

ทริสเรตติ้งมีมุมมองต่อกฎระเบียบที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและที่จะเปลี่ยนแปลงในอนาคตว่า น่าจะมีผลในเชิงบวกต่อกิจการสหกรณ์ กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบจะทำให้เกิดมาตรการ ควบคุมความเสี่ยงที่ดียิ่งขึ้นซึ่งจะช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้แก่การดำเนินงานและการเงินของ สหกรณ์ออมทรัพย์

ในทางกลับกัน การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบก็อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเติบโตและทำให้ผล ประกอบการทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์อ่อนแอลงได้เช่นกัน การเติบโตที่รวดเร็วและผล กำไรในระดับสูงไม่ใช่เป้าหมายหลักของสหกรณ์ออมทรัพย์ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลง กฎระเบียบใดที่จะลดทอนสิทธิพิเศษของสหกรณ์ออมทรัพย์ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางภาษี หรือบุริมสิทธิในการเรียกร้องจากรายได้รายเดือนของสมาชิกนั้นจะมีผลกระทบต่ออันดับ เครดิตของ ชสอ.

ติดต่อ:

ทวีโชค เจียมสกุลธรรม
taweechok@trisrating.com

จิตตราพรรณ บันทะเลิศ
jittrapan@trisrating.com

ไรทิวา นฤมล
raithiwa@trisrating.com

มีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวกลางทางการเงิน

ชสอ. มีบทบาทเป็นตัวกลางทางการเงินสำหรับสหกรณ์สมาชิกโดยการรับฝากเงินและให้กู้ยืม ชสอ. ยังมีบทบาทหลักในการส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรม สหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทยด้วย บทบาทของ ชสอ. ดำเนินการใน 2 รูปแบบ คือ ทำหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. สหกรณ์และเป็นตัวแทนของ สหกรณ์สมาชิก ทั้งนี้ ชสอ. มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการและร่วมดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ในระดับชาติเพื่อที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริม วางแผน และพัฒนากิจการสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย สหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นปฐมภูมิมีหน้าที่ให้เงินกู้ยืมและผลประโยชน์ในรูปแบบสวัสดิการ ต่าง ๆ แก่สมาชิก ในทำนองเดียวกัน ชสอ. ก็ให้เงินกู้ยืมแก่สมาชิกเสมือนเป็นแหล่งเงินทุนอีกทางหนึ่งและยังมีการให้ผลประโยชน์ต่าง ๆ ในรูปแบบของ การให้คำปรึกษา รวมถึงการจัดอบรมและสัมมนาโดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยยกระดับความแข็งแกร่งทั้งทางด้าน การดำเนินงานและการเงินแก่สหกรณ์สมาชิก ด้วย

เงินให้กู้ยืมมีคุณภาพดี

ทริสเรทติ้งคาดว่า ชสอ. จะมีคุณภาพเงินให้กู้ยืมที่ติดบนพื้นฐานของระบบการหักชำระเงินในปัจจุบันสำหรับลูกหนี้เงินกู้ยืมของสมาชิกที่เป็นสหกรณ์ชั้นปฐม ภูมิ ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2560 (สิ้นสุดเดือนมีนาคม 2561) ชสอ. มีเงินให้กู้ยืมที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้เพียง 6.8 ล้านบาท หรือคิดเป็น 0.01% ของเงินให้กู้ยืม รวม เงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิกของ ชสอ. ที่เป็นหนี้คุณภาพดีนั้นได้รับผลพลอยได้จากกลไกการชำระคืนหนี้อัตโนมัติและสิทธิพิเศษทางกฎหมายของ สหกรณ์ออมทรัพย์ชั้นปฐมภูมิ นอกจากนี้ ชสอ. ยังมีเกณฑ์และแนวทางที่เข้มงวดในการพิจารณาเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิกอีกด้วย

การระจุกตัวของเงินให้กู้ยืม

ชสอ. มีความเสี่ยงจากการระจุกตัวของเงินให้กู้ยืม ทั้งนี้ เงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิกคิดเป็นสัดส่วนใหญ่ที่สุดที่ 71% ของสินทรัพย์รวมของ ชสอ. ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2560 จากที่เคยอยู่ในระดับ 60% ของสินทรัพย์รวมในช่วงรอบปีบัญชี 2554-2557 ประมาณ 27% ของสินทรัพย์รวมของ ชสอ. เป็นเงิน ลงทุนและส่วนที่เหลืออีก 2% เป็นเงินสดและสินทรัพย์อื่น ๆ ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2560 ชสอ. ให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิกเพียง 269 รายจากจำนวนสหกรณ์ สมาชิกทั้งหมด 1,093 ราย ชสอ. มีความเสี่ยงจากการระจุกตัวของเงินให้กู้ยืมแก่สหกรณ์สมาชิก โดยเงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก 20 อันดับแรกคิดเป็น 45.4% ของเงินให้กู้ยืมรวม ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2560 อย่างไรก็ตาม ความเสี่ยงดังกล่าวลดทอนลงจากองค์ประกอบของเงินให้กู้ยืมของ ชสอ. ที่เป็นหนี้คุณภาพดี

ความเสี่ยงจากการกู้ยืมต่อ

ชสอ. มีการระดมทุนจำนวนมากผ่านการกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ โดยเงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์อยู่ที่ระดับ 17,528 ล้านบาท ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2560 หรือคิดเป็น 19% ของหนี้สินรวม หรือ 14% ของสินทรัพย์รวม ทั้งนี้ เงินกู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดเป็นเงินกู้ยืมระยะสั้น ในมุมมองของทริสเรทติ้ง เห็นว่าเงินลงทุนขนาดใหญ่ที่ได้จากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินจะมีความเสี่ยงด้านการกู้ยืมต่อมากกว่าการใช้เงินฝากและการกู้ยืมจากสหกรณ์สมาชิกเป็น แหล่งเงินทุน การมีสัดส่วนเงินกู้ยืมระยะสั้นจากภายนอกที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้ ชสอ. มีความเสี่ยงด้านการกู้ยืมต่อและมีความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดย ความเสี่ยงจะมีค่อนข้างสูงโดยเฉพาะในช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านลบในระบบสหกรณ์ออมทรัพย์หรือระบบเศรษฐกิจของประเทศ

ฐานทุนปรับดีขึ้นแต่อัตราส่วนหนี้สินยังอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง

ทุนเรือนหุ้นของ ชสอ. ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามเงื่อนไขข้อบังคับของ ชสอ. ที่กำหนดให้สหกรณ์สมาชิกจะต้องซื้อหุ้นของ ชสอ. เพิ่มเติมในสัดส่วนที่ สอดคล้องกับทุนเรือนหุ้นของสหกรณ์สมาชิก ในสถานการณ์ปกติ ทุนเรือนหุ้นของ ชสอ. คาดว่าจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการที่ทุนเรือนหุ้นของแต่ละ สหกรณ์สมาชิกจะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องอัตโนมัติจากกลไกปกติในการซื้อหุ้นเพิ่มรายเดือนของสมาชิก ทุนของ ชสอ. (ซึ่งประกอบไปด้วยทุนเรือนหุ้น ทุนสำรอง ตามกฎหมาย ทุนสำรองตามข้อบังคับ กำไรหรือขาดทุนจากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น และกำไรสุทธิ) ก็ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม อัตราส่วน ทุนของสหกรณ์ต่อสินทรัพย์รวมของ ชสอ. ก็รักษาระดับอยู่ที่ 20% ตลอดทศวรรษที่ผ่านมา แม้ว่าอัตราส่วนจะเพิ่มขึ้นเป็น 24.3% ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2560 จาก 19.4% ณ สิ้นรอบปีบัญชี 2558 แต่อัตราส่วนดังกล่าวก็ถือว่ายังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับสหกรณ์ออมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่ก่อตั้งมานานซึ่งมีอัตราส่วน ดังกล่าวโดยเฉลี่ยที่ระดับประมาณ 40%

แนวโน้มอันดับเครดิต

แนวโน้มอันดับเครดิต “Stable” หรือ “คงที่” สะท้อนถึงการคาดการณ์ของทริสเรทติ้งว่า ชสอ. จะดำรงบทบาทที่สำคัญในการขับเคลื่อนกิจการสหกรณ์ ออมทรัพย์ในประเทศไทยต่อไป นอกจากนี้ ทริสเรทติ้งยังคาดว่า ชสอ. จะสามารถรักษาระดับฐานเงินทุนภายในที่ได้รับจากสมาชิกไว้ได้ต่อไป พร้อมทั้งมี ผลประกอบการที่แข็งแกร่งเพื่อสามารถให้ผลตอบแทนคืนสู่สมาชิกในระดับที่เหมาะสม

ปัจจัยที่อาจทำให้อันดับเครดิตเปลี่ยนแปลง

แนวโน้มการปรับเพิ่มอันดับเครดิตของ ชสอ. มีค่อนข้างจำกัดจากกรอบการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ในทางตรงกันข้าม นโยบายดำเนินงานและการเงินในเชิงรุกหรือการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบที่จะลดทอนสิทธิพิเศษของสหกรณ์ออมทรัพย์ก็อาจมีผลกระทบต่อ อันดับเครดิตของ ชสอ. ได้

ข้อมูลงบการเงินและอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

หน่วย: ล้านบาท

	ณ วันที่ 31 มีนาคม				
	2561	2560	2559	2558	2557
สินทรัพย์รวม	122,032	110,018	97,993	69,557	61,611
เงินให้กู้รวม	86,306	79,707	70,402	43,355	36,850
เงินลงทุนในหลักทรัพย์รวม	33,105	28,268	25,313	23,608	23,663
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	6	7	8	9	9
เงินฝาก	64,264	60,546	52,491	31,352	23,113
เงินกู้รวม	27,874	24,551	26,254	22,924	25,538
ทุนของสหกรณ์	29,688	24,640	18,977	14,893	12,805
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	1,481	1,332	1,216	1,161	1,010
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	(1)	0	2	2	0
รายได้ที่มีโชดดอกเบี้ย	5	8	5	15	3
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	164	165	141	134	133
กำไรสุทธิ	1,612	1,356	1,117	1,193	913

หน่วย: %

	ณ วันที่ 31 มีนาคม				
	2561	2560	2559	2558	2557
ความสามารถในการทำกำไร					
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ/สินทรัพย์รวมเฉลี่ย	1.28	1.28	1.45	1.77	1.65
รายได้ที่มีโชดดอกเบี้ย/สินทรัพย์รวมเฉลี่ย	0.25	0.18	0.05	0.26	0.06
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน/รายได้รวม	3.53	3.52	3.69	3.89	4.51
อัตราส่วนผลตอบแทน/สินทรัพย์รวมเฉลี่ย	1.39	1.30	1.33	1.82	1.49
อัตราส่วนผลตอบแทน/ส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย	5.94	6.22	6.60	8.62	7.29
คุณภาพสินทรัพย์					
เงินให้กู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้/เงินให้กู้รวม	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ/เงินให้กู้รวมเฉลี่ย	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ/เงินให้กู้รวม	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ/เงินให้กู้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้	99.34	99.42	99.48	99.52	99.53
โครงสร้างเงินทุน					
ทุนของสหกรณ์/สินทรัพย์รวม	24.33	22.40	19.37	21.41	20.78
ทุนของสหกรณ์/เงินให้กู้รวม	34.39	30.91	26.95	34.35	34.74
สภาพคล่อง					
เงินให้กู้รวม/เงินฝากปรับปรุงรวม	74.32	75.73	75.89	66.37	62.54
เงินให้กู้รวม/สินทรัพย์รวม	70.72	72.45	71.84	62.33	59.81
สินทรัพย์สภาพคล่อง/เงินฝากปรับปรุงรวม	29.96	27.59	28.98	39.18	40.93
สินทรัพย์สภาพคล่อง/สินทรัพย์รวม	28.52	26.40	27.44	36.81	39.15

ชุมนุมสหกรณ์ออมทรัพย์แห่งประเทศไทย จำกัด (FSCT)

อันดับเครดิตองค์กร:

A-

แนวโน้มอันดับเครดิต:

Stable

บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด

อาคารสีลมคอมเพล็กซ์ ชั้น 24 191 ถ. สีลม กรุงเทพฯ 10500 โทร. 02-098-3000

© บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2561 ห้ามมิให้บุคคลใด ใช้อ้างอิง หรือเปิดเผย ทำสำเนาเผยแพร่ แจกจ่าย หรือเก็บไว้เพื่อใช้ในภายหลังเพื่อประโยชน์ใดๆ ซึ่งรายงานหรือข้อมูลการจัดอันดับเครดิต ไม่ว่าทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน และไม่ว่าในรูปแบบหรือลักษณะใดๆ หรือด้วยวิธีการใดๆ โดยที่ยังไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจาก บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ก่อน การจัดอันดับเครดิตนี้มีใช้ค่าแกลงข้อเท็จจริง หรือคำเสนอแนะให้ซื้อ ขาย หรือถือตราสารหนี้ใดๆ แต่เป็นเพียงความเห็นเกี่ยวกับความเสี่ยงหรือความน่าเชื่อถือของตราสารหนี้นั้นๆ หรือของบริษัทนั้นๆ โดยเฉพาะ ความเห็นที่ระบุในการจัดอันดับเครดิตนี้มีได้เป็นคำแนะนำเกี่ยวกับการลงทุน หรือคำแนะนำในลักษณะอื่นใด การจัดอันดับและข้อมูลปรากฏในรายงานใดๆ ที่จัดทำ หรือพิมพ์เผยแพร่โดย บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ได้จัดทำขึ้นโดยมีได้คำนึงถึงความต้องการด้านการเงิน พฤติการณ์ ความรู้ และวัตถุประสงค์ของผู้รับข้อมูลรายใดรายหนึ่ง ดังนั้น ผู้รับข้อมูลควรประเมินความเหมาะสมของข้อมูลดังกล่าวก่อนตัดสินใจลงทุน บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด ได้รับข้อมูลที่ใช้สำหรับการจัดอันดับเครดิตนี้จากบริษัทและแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เชื่อว่าเชื่อถือได้ ดังนั้น บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด จึงไม่รับประกันความถูกต้อง ความเพียงพอ หรือความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลใดๆ ดังกล่าว และจะไม่รับผิดชอบต่อความสูญเสีย หรือความเสียหายใดๆ อันเกิดจากความไม่ถูกต้อง ความไม่เพียงพอ หรือความไม่ครบถ้วนสมบูรณ์นั้น และจะไม่รับผิดชอบต่อข้อผิดพลาด หรือการละเว้นผลที่ได้รับหรือการกระทำใดๆ โดยอาศัยข้อมูลดังกล่าว ทั้งนี้ รายละเอียดของวิธีการจัดอันดับเครดิตของ บริษัท ทริสเรตติ้ง จำกัด เผยแพร่อยู่บน Website: www.trisrating.com/rating-information/rating-criteria